

חולין פרק ד בהמה המקשה דף סח

והחזירה החלק שמול שפת הרחם מותר, אבל אם לא החזיר ידו ונשחטה אמו כשידו בחוץ לא הותר המקום שמול שפת הרחם. מהמילה 'פרסה' בפסוק למדו שפרה שיש בבטנה עובר עם פרסה אחת מחוברת ולא שסועה ונשחטה אמו מותר באכילה אפילו לשיטת ר"ש שסובר שאם נולד אסור באכילה.

בא"י אמרו שיש לידה לאיברים כלומר שעובר שהוציא רוב ידו נאסרת כל היד באכילה, והסתפקו אם הוציא ידו וחתכה ואחר כך הוציא רגלו וחתכה וכן הלאה עד שרוב העובר נחתך בחוץ האם נחשב כנולד כולו וגם מה שבתוך הבהמה אסור באכילה או שלא נחשב כלידה היות ולא יצא בבת אחת, במשנה כתוב שהחותך עובר לחתיכות נותר בשחיטה שכתוב "וכל.. בבהמה אתה תאכלו" אבל אם חתך מהבהמה עצמה את הטחול או הכליות למרות שנשארו בבטן הבהמה אסורים כדין אבר מן החי, הכלל הוא שכל דבר שאינו חלק מגוף הבהמה נותר באכילה בשחיטת הבהמה ומשמע לרבות מקרה כזה אך יתכן שבה לרבות עובר שיש לו פרסה שאינה שסועה.

עובר שהוציא את ידו לרחם והחזירה מותר העובר מותר באכילה אבל האבר שיצא אסור שכתוב "ובשר בשדה טרפה לא תאכלו" ולמדו שכל בשר שטעון מחיצה להתירו באכילה כגון עובר שמחיצות הרחם מתירות אותו באכילה אם יצא נאסר ואפילו חזר למחיצות, אבל מעשר שני וביכורים שיצאו מירושלים וחזרו מותרים באכילה שכתוב "לא תוכל לאכל בשעריך" אבל בירושלים מותר אפילו אם יצאו וחזרו. דין זה נאמר רק במה שיצא לאוויר העולם אבל מה שמונח מול שפת הרחם לא נאסר ולכן אם החזיר ידו קודם שנשחטה אמו מותר באכילה שלמדו את המילה 'פרסות' בפסוק הקודם ללמד שאם הוציא את ידו

בהמה מעוברת שנשחטה מותר כל בשרה באכילה כולל העובר שבמעיייה אפילו אם יצא חי אינו צריך שחיטה שכתוב "וכל בהמה מפרסת פרסה ושסעת שסע שתי פרסות מעלת גרה בבהמה אתה תאכלו" ולמדו כמו שכתוב 'בהמה.. בבהמה אותה תאכלו', אם העובר הוציא את ראשו קודם השחיטה נחשב כנולד ואפילו אם החזירו לא נותר בשחיטת אימו, ולכן בהמה שהולידה מקצת שליה שבתוכה יש וולד מעוך חוששים שמא הולידה את ראש העובר וכל השליה אסורה. בכור אדם לעניין שתי חלקים בירושה נאמר 'ראשית אונו' כלומר וולד שמתאבלים עליו היות ויצא מכלל סכנה, בבכור לעניין פדייה מכהן כתוב 'פטר רחם' כלומר שיצא ראשון מהרחם, ולכן בכור שהוציא ראשו בחודש השמיני או בכור שהשלים תשעה חודשים והוציא ראשו כשהוא מת נחשב לפטר רחם אבל לא מתאבלים עליו ולכן השני אינו נדפה אבל יורש כפול, אבל בכור בחודש התשיעי שהוציא ראשו חי נחשב כנולד גם לעניין ירושה.

עובר שהוציא את ידו חוץ לרחם והחזירה מותר העובר מותר באכילה אבל האבר שיצא אסור שכתוב "ובשר בשדה טרפה לא תאכלו" ולמדו שכל בשר שטעון מחיצה להתירו באכילה כגון עובר שמחיצות הרחם מתירות אותו באכילה אם יצא נאסר ואפילו חזר למחיצות, אבל מעשר שני וביכורים שיצאו מירושלים וחזרו מותרים באכילה שכתוב "לא תוכל לאכל בשעריך" אבל בירושלים מותר אפילו אם יצאו וחזרו. דין זה נאמר רק במה שיצא לאוויר העולם אבל מה שמונח מול שפת הרחם לא נאסר ולכן אם החזיר ידו קודם שנשחטה אמו מותר באכילה שלמדו את המילה 'פרסות' בפסוק הקודם ללמד שאם הוציא את ידו